

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU
ŠKOLOU ROŽKOVANY 190, 08271

Inovovaný školský vzdelávací program

ZŠ s MŠ Rožkovany

pre

1. stupeň ZŠ – ISCED 1

MOTTO:

*„Žiak nie je nádoba, ktorú treba naplniť,
ale fakľa, ktorú treba zapáliť. A zapáliť
môže len ten, kto sám horí.“*

INOVOVANÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM	
Stupeň vzdelania	ISCED 1
Dĺžka štúdia	4-ročná
Vyučovací jazyk	Slovenský
Študijná forma	Denná
Druh školy	Verejná

PREDKLADATEĽ	
Názov školy	Základná škola s materskou školou Rožkovany 190
Adresa	Rožkovany 190 08271
IČO	37944631
Riaditeľ školy	Mgr. Darina Jacová
Koordinátori pre tvorbu ŠVP	ISCED 1 Triedni učitelia
Kontakt	tel. číslo 0514572350; 0915124262;
	e-mail djacova@gmail.com

ZRIAĐOVATEĽ	
Názov	Obec Rožkovany
Adresa	Rožkovany 106
Starosta obce	PhDr. Beáta Kollárová
Kontakt	tel. číslo 051572321
	Fax 051 4572321
	e-mail obec@rozkovany.sk

Platnosť dokumentu od

01. 09. 2015

Pečiatka
a podpis riaditeľa školy

Poštové číslo

Schválil:
(pečiatka a podpis zriaďovateľa)

OBSAH

1	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	Error! Bookmark not defined.
1.1	Informácie o škole, veľkosť školy	Error! Bookmark not defined.
1.2	Charakteristika žiakov.....	Error! Bookmark not defined.
1.3	Charakteristika pedagogického zboru.....	Error! Bookmark not defined.
1.3.1	Vedúci pedagogickí zamestnanci:	Error! Bookmark not defined.
1.3.2	Iní pedagogickí a odborní pracovníci	Error! Bookmark not defined.
1.3.3	Zamestnanci na MD a RD:.....	Error! Bookmark not defined.
1.3.4	Nepedagogickí pracovníci.....	Error! Bookmark not defined.
1.4	Organizácia prijímacieho konania	Error! Bookmark not defined.
1.5	Dlhodobé projekty	Error! Bookmark not defined.
1.6	Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi.....	Error! Bookmark not defined.
1.6.1	Spolupráca s radou školy	Error! Bookmark not defined.
1.6.2	Spolupráca s rodinou.....	Error! Bookmark not defined.
1.6.3	Spolupráca s poradenskými zariadeniami	Error! Bookmark not defined.
1.6.4	Spolupráca s inštitúciami na ďalšie vzdelávanie	Error! Bookmark not defined.
1.6.5	Spolupráca s inými inštitúciami	Error! Bookmark not defined.
1.7	Priestorové a materiálno-technické podmienky školy.	Error! Bookmark not defined.
1.7.1	Priestorové podmienky	Error! Bookmark not defined.
1.8	Škola ako životný priestor.....	Error! Bookmark not defined.
1.9	Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.....	Error! Bookmark not defined.
2	CHARAKTERISTIKA INOVOVANÉHO ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU.....	Error! Bookmark not defined.
2.1	Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania).....	Error! Bookmark not defined.
2.2	Zameranie školy a stupeň.....	Error! Bookmark not defined.
2.3	Stupne vzdelania	Error! Bookmark not defined.
2.4	Profil absolventa	Error! Bookmark not defined.
2.5	Pedagogické stratégie.....	Error! Bookmark not defined.
2.6	SWOT analýza.....	Error! Bookmark not defined.
2.7	Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami	Error! Bookmark not defined.
2.8	Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.....	Error! Bookmark not defined.
2.9	Začlenenie prierezových tém.....	Error! Bookmark not defined.
2.9.1	Osobnostný a sociálny rozvoj – osr	Error! Bookmark not defined.
2.9.2	Environmentálna výchova – env	Error! Bookmark not defined.

2.9.3	Mediálna výchova – mev	Error! Bookmark not defined.
2.9.4	Multikultúrna výchova – muv	Error! Bookmark not defined.
2.9.5	Ochrana života a zdravia – ožz.....	Error! Bookmark not defined.
2.9.6	Regionálna výchova – rev	Error! Bookmark not defined.
2.9.7	Dopravná výchova – dov	Error! Bookmark not defined.
2.9.8	Finančná gramotnosť – FG.....	Error! Bookmark not defined.
3	VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA.....	Error! Bookmark not defined.
3.1	Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov	Error! Bookmark not defined.
3.1.1	Kontrola výchovno-vzdelávacieho procesu	Error! Bookmark not defined.
3.1.2	Kontrola školskej dokumentácie	Error! Bookmark not defined.
3.1.3	Harmonogram kontrol pedagogických zamestnancov:...	Error! Bookmark not defined.
3.1.4	Priama hospitačná činnosť	Error! Bookmark not defined.
3.2	Hodnotenie školy	Error! Bookmark not defined.
3.2.1	Autoevalvácia školy.....	Error! Bookmark not defined.
4	ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN - INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN pre 1. 2. 3.	
4.ročník	Error! Bookmark not defined.
4.1	Poznámky k učebnému plánu a všeobecné legislatívne pravidlá	Error! Bookmark not defined.
5	UČEBNÉ OSNOVY	Error! Bookmark not defined.
Dodatok č. 7	Error! Bookmark not defined.
Dodatok č. 11	

ZÁZNAMY O PLATNOSTI A REVIDOVANÍ

platnosť/revidovanie	dátum	zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť iškVP od	01. 09. 2015	zmena tabuľky „Rámcový a školský učebný plán“, školský rok 2015/2016 – zmeny v 1. ročníku, zmeny v dotácii hodín predmetov ISCED 1, Inovovaná všeobecná časť, inovované učebné osnovy ISCED 1 ANJ, Hravé čítanie
	01.9.2016	zmena tabuľky „Rámcový a školský učebný plán“, školský rok 2016/2017 – zmeny v 2. ročníku, zmeny v dotácii hodín predmetov ISCED 1, zmeny v kapitole Charakteristika zamestnancov školy Inovované učebné osnovy ISCED 1, doplnené pre druhý ročník.
	01.09.2017	zmena tabuľky „Rámcový a školský učebný plán“, školský rok 2017/2018 – zmeny v 3.ročníku, zmeny v dotácii hodín predmetov ISCED 1, Finančná gramotnosť od prvého ročníka v rámci prierezových tém.
	01.09.2018	zmena tabuľky „Rámcový a školský učebný plán“, školský rok 2018/2019 – zmeny v 4. ročníku, zmeny v dotácii hodín predmetov ISCED 1, Inovované učebné osnovy ISCED 1, doplnené pre štvrtý ročník
	1.9.2019	rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským ako súčasť štátneho vzdelávacieho programu, schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 4. 4. 2019 pod č. 2019/4559:1-A1010 s účinnosťou od 1. 9. 2019 začínajúc 1. až 3. ročníkom zmena tabuľky „Rámcový a školský učebný plán“, školský rok 2019/2020 Vyučovanie etickej výchovy v 1.B, charakteristika zamestnancov školy, Doplnenie Swot analýza školy.
	1.09.2020	„Opatrenia na odstránenie alebo minimalizáciu dôsledkov mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v školách v školskom roku 2019/2020 a na zosúladenie znenia štátnych vzdelávacích programov so znením školského zákona.“ dodatok č.7
	1.09.2020	<i>Výkonové štandardy v rámci opatrení COVID 19</i>
	1.9.2021	Zriadenie špecializovanej triedy pre žiakov 1.ročníka zo SZP, ktorí nezvládli základné učivo počas pandémie v školskom roku 2020/2021. Doplnenie o materiálno technické zmeny(kolaudácia podkrovia)
	1.9.2022	Dodatok č. 11 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky schválilo pod číslom 2022/10162:2-A2140 s účinnosťou od 1. 9. 2022 Dodatok č. 11 , ktorým sa menia a zosúladňujú štátne vzdelávacie programy pre primárne vzdelávanie – 1. stupeň ZŠ

1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Charakteristika školy

Počet tried: 4
Počet žiakov: 67
chlapci: 33 dievčatá: 34
Počet žiakov na triedu: 17

Školský klub detí

Počet oddelení: 1
Počet žiakov: 26

Centrum voľného času

Počet záujmových krúžkov :
Počet členov : 60

1.1 Informácie o škole, veľkosť školy

Základná škola s materskou školou Rožkovany vznikla ako spoločný právny subjekt 1. januára 2005. Zriaďovateľom je Obec Rožkovany. Škola sídli v objekte bývalej grófskej kúrie od roku 1913.

Naša škola je **málotriedna so 4 ročníkmi** a poskytuje:

1. Predprimárne vzdelávanie nultého stupňa - vzdelávanie prebiehajúce v materskej škole. V dvoch triedach zrekonštruovanej MŠ učia 4 učiteľky s adekvátnym vzdelaním.
2. Primárne vzdelávanie - **ISCED 1** - 1. stupeň základnej školy (1. - 4. ročník).

Škola patrí s ročníkmi 1.- 4. k neplne organizovaným školám. Nie je účelovo postavená. Je dvojpodlažná so šiestimi učebňami, zborovňou, kanceláriou riaditeľa školy a sociálnym zariadením na oboch podlažiach s kapacitou max.90 žiakov (berúc do úvahy maximálne počty žiakov stanovené zákonom a priestorové podmienky školy). Každý ročník má svoju triedu. Jedna z tried sa delí o priestory s ŠKD v popoludňajších hodinách. Budova je vyše 270 rokov stará, ale je zrekonštruovaná na útulnú a modernú školu, hlavne vybavením. Základná škola má 4 triedy (1. - 4. ročník) a špecializovanú triedu pre deti zo SZP.

1.2 Charakteristika žiakov

Žiaci, ktorí navštevujú našu školu, majú trvalý pobyt v **Rožkovanoch**, ale aj v Červenici. V obci

žijú dve komunity rómskeho obyvateľstva. Taktiež deti z týchto rodín navštevujú našu školu. Doposiaľ tieto deti nenavštevovali predškolské zariadenie, avšak povinná predprimárna príprava školskom roku 2021/2022 prinesie prvé zmeny v prípravenosti týchto žiakov pri nástupe do prvého ročníka. Po nevyhnutnom psychologickom vyšetrení (predchádza mu depistážne vyšetrenie pri zápise) sú žiaci zaradení, ako žiaci zo SZP(sociálne znevýhodnené prostredie) a po opakovanom nezvládaní učiva rediagnostikovaní a vyšetrení špeciálnym pedagógom v zariadení špecialno-pedagogického centra. Žiaci, ktorým potvrdí vyšetrenie problém, sú integrovaní ako začlenení žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Škola má dlhodobé skúsenosti so vzdelávaním **žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** (poruchy učenia, poruchy správania; zdravotné a mentálne postihnutie) a **žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia**.

Národnostné zloženie žiakov školy: slovenská národnosť: 100 %

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

Vedúci MZ koordinuje, hodnotí a zodpovedá za prípravu pedagogickej dokumentácie vo zverenej oblasti plnenia školského vzdelávacieho programu, podieľa sa na organizovaní rozvoja profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov a vykonáva projektovú, poradenskú a hodnotiacu činnosť zameranú na kvalitu výchovy a vzdelávania. Koordinovanie prierezových tém, koordinovanie súťaží, neustále monitorovať vedomosti žiakov a porovnávať s výkonovým štandardom, využívať testy- prijímať účinné kroky na odstránenie nedostatkov.

Koordinátor IT zodpovedá za hlásenie počtu žiakov do RIS na mesačnej báze, spolupracuje s tímom ASC agenda, odstraňuje technické problémy v IT, spolupracuje s RŠ v rámci štatistických výkazov MŠ SR a Eduzberu. Webová stránka školy-správca;

Profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov

Vedenie školy poskytuje priestor na profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov, ktoré priamo vyplýva z potrieb školy so zreteľom na zvyšovanie odbornej spôsobilosti učiteľov ako stavebného kameňa kvalitného vzdelávania našich žiakov:

- a) Rozširujúce/doplňujúce vzdelávanie:
- b) Priebežné vzdelávanie:
rozvíjanie kľúčových kompetencií,
- c) Kvalifikačné štúdium:
zameranie na integrovaných žiakov.

Hlavný cieľ:

Profesijný rozvoj, ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať,

obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú. Súčasťou vedúceho pedagogického zamestnanca je schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu, byť pripravený reagovať na potreby trhu práce a zmeny vo svojej vzdelávacej politike.

Škola umožní napĺňanie cieľov nielen prostredníctvom vzdelávania, ale aj:

1. prezentovaním inovačných postupov práce učiteľa, ktorými sú najmä autorstvo alebo spoluautorstvo schválených alebo odporúčaných učebných pomôcok, počítačových programov, tvorby učebníc, učebných textov, metodických materiálov, pracovných zošitov, ďalšie tvorivé aktivity súvisiace s výkonom odbornej činnosti alebo pedagogickej praxe, ako napríklad výsledky výskumu, vynálezy, patenty, odbornopreventívne programy, odborné články publikované v odbornej literatúre. Za autorstvo alebo spoluautorstvo sa priznávajú kredity.

Súhlas riaditeľa na podanie prihlášky a účasť na vzdelávaní pedagogických a odborných zamestnancov je podmienený zabezpečením nerušenej prevádzky školy, t.j. zabezpečením adekvátneho zastupovania za neprítomných pedagógov a možnosť krytia zastupovania neprítomných pedagógov. Z toho dôvodu riaditeľ školy má právomoc určiť v danej konkrétnej situácii, koľko pedagogických a odborných zamestnancov sa v školskom roku bude vzdelávať a s ktorým druhom vzdelávania bude súhlasiť.

1.4 Organizácia prijímacieho konania

Škola nemá špecifické požiadavky na prijímanie žiakov do 1. ročníka ZŠ. Každé dieťa absolvuje PPV v MŠ 1 rok pred nástupom na povinnú školskú dochádzku. Pri prijímaní do **1. ročníka** spolupracujeme s CPPP, ktorá posudzuje školskú zrelosť a spôsobilosť. Ak dieťa nevykazuje školskú zrelosť, po odporúčaní CPPP je mu umožnené pokračovať v povinnej predškolskej príprave.

TESTOVANIE ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI:

je zamerané na:

- postihovanie tvarov - schopnosť rozlišovať, jemnú motoriku - koordináciu ruky,
- postihovanie vzťahov - veľkosti, množstva a poradia,
- pozorovaciu schopnosť, schopnosť koncentrácie,
- schopnosť zapamätávania, chápania názorových predmetov a situácií, chápania reči a obsahu.

Pri hodnotení sa berie do úvahy jeho komplexný telesný i psychický vývin na rozumovej, citovo - motivačnej i spoločenskej úrovni. Potrebné je poznať aj anamnézu dieťaťa.

PRED VSTUPOM DO ŠKOLY BY MALO DIEŤA OVLÁDAŤ:

- Názvy častí svojho tela.
- Osobné informácie - meno, bydlisko,...

- Určenie miesta - vedľa, za v,...
- Určenie smeru - hore, dole, neskôr - doľava, doprava.
- Rozpoznanie a zapísanie niektorých písmen veľkej tlačenej abecedy (vie sa podpísať).
- Základné farby.
- Názvy základných geometrických tvarov pomenovať (štvorec, trojuholník, kruh) a bez výrazných disproporcií a nerovnomerností nakresliť.
- Nakresliť dvojdimenzionálne postavu človeka, ktorá bude obsahovať základné časti tela a niektoré obsažné prvky (časti tváre, gombičky a iné doplnky oblečenia).
- Ako vyjadriť svoje potreby a myšlienky.
- Skupiny slov, ktoré si treba zapamätať - dni v týždni, ročné obdobia,...
- Mechanické ovládanie číselného radu do 10.
- Vytlieskať slová po slabikách, vytvoriť rýmovanie, určiť prvú hlásku v slove, určiť poslednú hlásku v slove, rozdeliť jednoslabičné slovo na hlásky (pes: p-e-s, dom: d-o-m).
- Samoobslužné činnosti ako, zaviazať šnúrky, zapnúť gombíky, manipulovať s oblečením.

1.5 Dlhodobé projekty

DLHODOBE PROJEKTY		
názov projektu	termín začatia realizácie projektu	termín ukončenia realizácie projektu
<p>Infovek Projekt úspešne naštartoval proces informatizácie na škole: dodal škole prvú techniku; zabezpečuje škole pripojenie na internet; zrealizoval prvotné školenia učiteľov v oblasti IKT a poskytuje edukačnú podporu škole v oblasti informatizácie. Škola úspešne pokračuje v napredovaní v tejto oblasti aj mimo tohto projektu. Umožnil získať v rámci projektu Digitálni Štúrovci základy IKT rodičom žiakov a širšej verejnosti v obci.</p>	júl 2002	Dlhodobý
<p>Škola podporujúca zdravie Plnenie programu projektu ŠPZ sa odráža v celej činnosti školy, vo vyučovacom procese i v čase mimo vyučovania a je zameraný nielen na žiakov, zamestnancov školy, ale aj na rodičov žiakov školy. Zvyšovaním vedomostí o zdravom spôsobe života, ale aj poznaním rizikových faktorov ohrozujúcich zdravie, praktickými činnosťami z oblasti zdravej výživy, športovými aktivitami budujeme osobnú zodpovednosť každého jednotlivca za svoje zdravie a zdravý životný štýl.</p>	21. júl 2004	Dlhodobý

Otvorená škola - filozofia školy V rámci OŠ sme zapojení do piatich zo šiestich pilierov: 1. ZÁUJMOVO-VZDELÁVACIA OBLASŤ: Krúžková činnosť 2. ŠPORT: Otvorená škola športu 3. INFORMATIZÁCIA: Otvorená škola infoveku - školenia PC pre širokú verejnosť 4. CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE: semináre, otvorené hodiny, založenie predmetových sekcií 5. ŠKOLSKÁ KNIŽNICA A KULTÚRNE AKTIVITY: revitalizácia školskej knižnice, kultúrne akcie pre žiakov a obyvateľov obce	september 2004	Dlhodobý
Globálne rozvojové vzdelávanie: e-twinning Cieľom projektu je vybudovať povedomie o globálnej previazanosti a jej dopade na rozvojové krajiny medzi európskymi učiteľmi, deťmi a mladými ľuďmi; vybudovať školskú kultúru a prostredie, v ktorom budú učitelia, deti aktívne prispievať k udržateľnému rozvoju a vytvoriť aktívne partnerstvo s mimovládnyimi organizáciami.	september 2007	Pokračuje
Zdravá a čistá príroda, separovanie odpadu. MILK-AGRO: Cieľom projektu je separovať použité vrchnáky, hliníkovú fóliu z produktov MILK-AGRO a tetrapakové obaly zo SABI mlieka.	september 2005	Pokračuje
V škole úspešnejší	Január 2017	Ukončený 2020
Spolu múdrejší	Január 2022	Jún 2022

2 CHARAKTERISTIKA INOVOVANÉHO ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

2.1 Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania)

Hlavné ciele výchovy a vzdelávania našej školy vyplývajú zo zamerania školy, ktoré vychádza z požiadaviek zriaďovateľa a rodičov. Naša škola sa orientuje na:

1. získanie a rozvíjanie kompetencie využívania informačno-komunikačných technológií/ **práca s IT, tabletom.**
2. ovládanie aspoň jedného cudzieho jazyka a vedieť ho používať / **anglický jazyk od MŠ, v ZŠ od**

1.ročníka/

3. naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty ako **škola podporujúca zdravie**,
4. posilňovanie úcty ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu
5. **Cieľom výchovy našej školy je:**
 - venovať sústavnú pozornosť **medzil'udským vzťahom** vo vzťahu učiteľ-žiak, žiak-žiak, vytvárať optimálnu pracovnú atmosféru na škole (riešiť problémové správanie),
 - posilňovať **úctu** k rodičom a ostatným osobám,
 - podnecovať a rozvíjať ciele **sebahodnotenie žiakov**,
 - formovať u žiakov tvorivý **životný štýl**, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie,
 - vychovávať žiakov v duchu **humanistických princípov** a v spolupráci s rodičmi žiakov vychovávať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

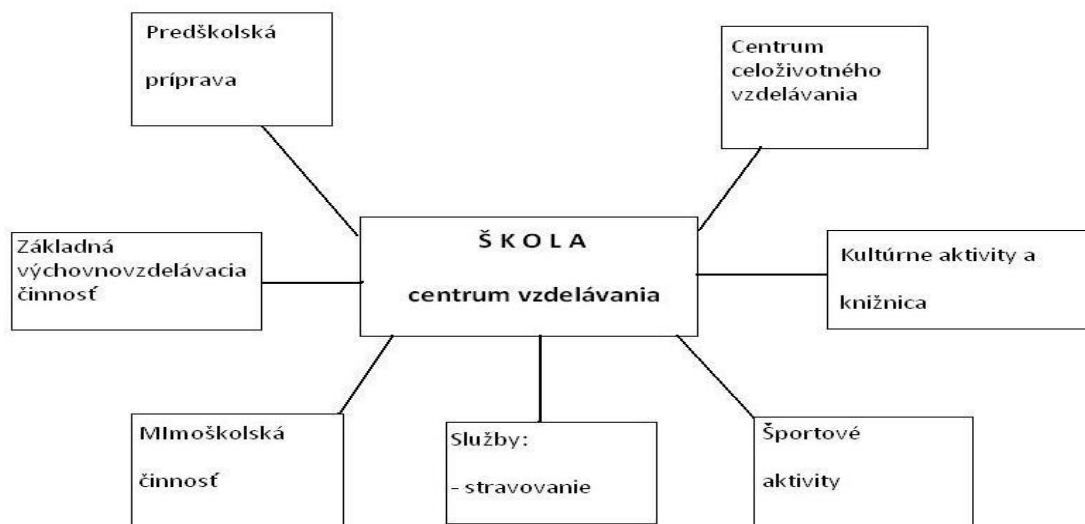
Cieľom vzdelávania našej školy je:

- umožniť všetkým žiakom získať dostatočné **všeobecné vedomosti a zručnosti** vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch,
- dať každému žiakovi šancu, aby rozvíjal svoje schopnosti, talent a záujmy a zažil úspech,
- pre každého **žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** vypracuje individuálny výchovno-vzdelávací program,
- uskutočňovať poznávacie a vzdelávacie **exkurzie** pre žiakov ZŠ a rozvíjať tým **zážitkové vnímanie žiakov** (orientácia na národné povedomie, vlastenectvo),
- zamerať sa na **pravopis** žiakov,
- vyučovanie orientovať na získanie **kompetencií**.

Cieľom vedenia školy je:

- usilovať sa o podanie **projektov** národného a realizácia schválených projektov, a tak podporovať spoluprácu s inými školami na Slovensku s cieľom výmeny skúseností, spôsobov a foriem práce,
- budovať školu ako inštitúciu na **celoživotné vzdelávanie**,
- podporovať **d'alsie vzdelávanie** ako súčasť kariérneho rastu v súlade s koordinačným plánom vzdelávania (súčasť ŠkVP)
- na poradách, tr. hodinách: prehlbovať **právne vedomie**, upevňovať hodnotovú orientáciu,
 - aktivizovať **metodické orgány** a činnosť koordinátorov.

2.2 Zameranie školy a stupeň

Naša filozofia: VZDELÁVANIA, ŠPORTU A KULTÚRY.

- Sme škola s právnou subjektivitou poskytujúca predprimárne vzdelávanie (predškolskú výchovu), primárne vzdelávanie(1.stupeň ZŠ), plniaca povinnú školskú dochádzku.

2.3 Stupne vzdelania

Materská škola: Predprimárne vzdelávanie

Základná škola: Primárne vzdelávanie - **ISCED 1** - 1. stupeň základnej školy (1. - 4. ročník)

- **Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu pre 1. stupeň ZŠ/ ISCED 1 alebo ktoré získa žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka ako začlenený žiak so ŠVVP v podmienkach ZŠ. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.**

2.4 Profil absolventa

Absolvent **primárneho vzdelávania** by mal svojim vystupovaním a správaním sa robiť dobré meno škole. Absolvent 1.stupňa ZŠ v Rožkovanoch by mal zvládnuť požiadavky UO, ktoré sú súčasťou školského vzdelávacieho programu a percentuálne odrážajú kvalitu osvojeného učiva absolventa školy na základe hodnotenia vyučujúceho. Má osvojené základy **čitateľskej', pisateľskej', matematickej', prírodovednej', kultúrnej a mediálnej gramotnosti**, ktoré si bude postupne rozvíjať v rámci sekundárneho stupňa vzdelávania. Okrem zvládnutia výkonového štandardu v jednotlivých vyučovacích predmetoch by sa mal podieľať na rozvíjaní osobnosti aktívnou činnosťou aspoň v jednom záujmovom útvare CVČ, podľa vlastného výberu. Svojim vystupovaním by mal absolvent našej školy:

- ❖ robiť dobré meno škole,
- ❖ byť schopný vytvárať dobré medziludské vzťahy,
- ❖ byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti.
- ❖ byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie,
- ❖ vedieť uzatvárať kompromisy,
- ❖ byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami,
- ❖ mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy,
- ❖ byť si vedomý svojich kvalít.
- ❖ sme škola, a ako vzdelávacia inštitúcia budeme zároveň formovať žiakov v oblasti výchovy, preto chceme, aby náš absolvent bol aj usilovný, svedomitý, samostatný, čestný.

PRINCÍP: „Absolvent našej školy by mal od nás odchádzať so smútkom v očiach, ale s nádejou a zdravým sebedomím, že je na ďalšie štúdium kvalitne pripravený.“

Na veku primeranej úrovni disponuje nižšie uvedenými **klúčovými kompetenciami**, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov učebných predmetov a špecifických cieľov prierezových tém tohto stupňa vzdelávania:

- Pozná a uplatňuje účinné **techniky učenia sa**.
- Vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou v **slovenskom jazyku**, ako v jazyku materinskom i štátnom.
- Rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v **anglickom jazyku** a dokáže ich používať.
- Využíva základné **matematické myslenie** na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách.
- Vie používať vybrané **informačné a komunikačné technológie** pri učení sa, pozná **riziká** spojené s využívaním internetu a médií.
- Získa základy uplatňovania **kritického myslenia** pri práci s informáciami.
- **Dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti v starostlivosti o seba a druhých.**
- Rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý **problém**, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť **riešenie** podľa svojich vedomostí a skúseností.
- **Váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať.**
- **Správa sa kultúrne**, primerane okolnostiam a situáciám.
- Má vzťah ku **kultúrno-historickému dedičstvu**, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote.
- Dokáže byť **tolerantný**, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života.
- Uvedomuje si, že má svoje **práva a povinnosti**, rešpektuje práva iných.

2.5 Pedagogické stratégie

Pedagogické stratégie chápeme ako smerovanie pedagogických pracovníkov k naplneniu spoločných cieľov uvedených v zameraní školy. Rozvíjanie klúčových kompetencií žiakov vychádza z cieľov definovaných v inovovanom Štátnom vzdelávacom programe a stávajú sa filozofiou našej školy, preto musia byť súčasťou plánovania vyučovacej hodiny. Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebavzdelávania.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k celoživotnému učeniu sa:

- na praktických príkladoch blízkych žiakovi vysvetľujeme zmysel a cieľ učenia, posilňujeme pozitívny vzťah k učeniu,
- vo vyučovaní sa zameriavame na aktívne kompetencie, učivo používame len ako prostriedok k ich získaniu,
- do vyučovania zaradujeme problémové vyučovanie a experiment,
- uplatňujeme individuálny prístup,
- snažíme sa vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia,
- využívame sebakontrolu a sebahodnotenie (autoevalváciu) žiakov,
- žiakom zadávame samostatné práce, ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov,
- od žiakov žiadame prezentáciu výsledkov domácich úloh,
- od žiakov vyžadujeme vhodné rozvrhnutie vlastnej práce, učíme ich plánovať, organizovať a vyhodnocovať svoju činnosť,

- umožňujeme žiakom realizovať vlastné nápady,
- žiakom umožňujeme pozorovať, experimentovať, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery,
- učíme práci s chybou,
- učíme k trpezlivosti a povzbudzujeme,
- využívame pozitívne hodnotenie.

Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií:

- zameriavame na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku,
- kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie,
- podporujeme kritiku a sebakritiku,
- učíme žiakov publikovať a prezentovať svoje názory a myšlienky v školskom časopise,
- učíme žiakov počúvať druhých,
- poukazujeme na význam neverbálnej komunikácie,
- vytvárame priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie - samostatná práca, projekty, referáty, riadené diskusie,
- umožníme žiakom podieľať sa na príprave rozhlasových relácií,
- vo vyučovaní uplatňujeme brainstorming, simuláciu, hranie rolí,
- dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie,
- vyžadujeme od žiakov uplatňovanie schopností komunikácie pri spoločenských akciách školy - akadémia, kultúrne akcie.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- pri riešení problémov pomocou algoritmu zaraďujeme do vyučovania modelové príklady,
- učíme žiaka pozitívnemu postojovi v matematike, ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť,
- vedieme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku, správne využívať argumentáciu,
- praktickými cvičeniami naučíme žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a prístrojmi údajmi,
- podporujeme zvedavosť, záujem o etické a celosvetové otázky.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vyžadujeme od žiakov využívanie informačných technológií pre získavanie informácií a pre tvorbu výstupov - časopis, webová stránka, prezentácia a pod.,
- ako výstup z niektorých tém vyučovania budeme požadovať od žiakov rôznou formou spracované záverečné práce - power point, písomne, graficky, pomocou obrazového vyjadrenia a pod. a ich prezentáciu, obhajobu a počúvanie druhých,
- formujeme u žiakov kritický prístup pri využívaní informačných technológií, najmä ich schopnosť posudzovať relevantnosť zdrojov a rozlišovať medzi skutočnosťou a virtuálnym svetom,
- žiakom zadávame úlohy, ktorými rozvíjame kreatívny prístup pri práci s IKT,
- poukazujeme na význam IKT v osobnom i pracovnom živote.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy

- umožňujeme žiakom vytvárať hypotézy, pozorovať rôzne javy, hľadať ich vysvetlenie,

uskutočňovať pokusy, overiť výsledok riešenia a zväžiť jeho uplatnenie v praxi,

- vytvárame pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie,
- žiakom ponúkame úlohy, ktoré vyžadujú prepojenie znalostí viacerých vyučovacích predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti a teda aj viacero prístupov k riešeniu,
- žiakom nebránime pri voľbe poradia vypracovania úloh,
- priebežne monitorujeme, ako žiaci prakticky zvládajú riešenie problémov.

Stratégie smerujúce k rozvoju občianskych kompetencií

- vyžadujeme od žiakov spolupodieľanie sa na vytváraní pravidiel vlastnej triedy,
- vyžadujeme od žiakov hodnotenie vlastného správania a správania sa spolužiakov, hľadanie spoločného riešenia pri nedodržiavaní pravidiel triedy či školského poriadku,
- vyžadujeme od žiakov prijatie zodpovednosti za dodržiavanie týchto pravidiel,
- netolerujeme sociálne patologické prejavy správania - šikanovanie, drogy, kriminalita, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu,
- netolerujeme agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania sa žiakov zamestnancov školy a rodičov,
- v škole pracuje žiacky parlament, ktorý pomáha riešiť správanie žiakov,
- využívame pomoc a skúsenosti odborníkov CPPP, polície, výchovného poradcu,
- žiakom je poskytnutá možnosť vyjadriť vlastné pocity,
- primerane ich upozorňujeme na fyzické psychické násilie, s ktorým sa stretávajú,
- vo vyučovaní používame metódu hraných rolí pre priblíženie rôznych životných situácií a ich riešení, využívame pritom zážitkové učenie a príklady z bežného života,
- na konkrétnych príkladoch demonštrujeme pozitívne a negatívne prejavy správania sa,
- organizujeme vystúpenia pre verejnosť,
- ako protipól nežiaducim sociálno-patologickým javom ponúkame žiakom pestrú paletu záujmových útvarov.

Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych a personálnych kompetencií:

- minimalizujeme používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme skupinové formy a kooperatívne vyučovanie,
- učíme žiakov pracovať v tímoch, vnímať ich vzájomné odlišnosti ako podmienku efektívnej spolupráce,
- rozvíjame schopnosť žiakov zastávať v tíme rôzne roly,
- učíme žiakov kriticky hodnotiť prácu svojho tímu,
- podporujeme vzájomnú pomoc žiakov,
- podporujeme integráciu žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov,
- monitorujeme sociálne vzťahy v triede,
- učíme žiakov odmietať všetko, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi a medzi žiakmi a učiteľmi.

Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií

- pestrou ponukou záujmových útvarov podnecujeme u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času, čím zároveň podporujeme rozvoj kompetencie rozhodovania sa a zodpovednosti za organizovanie svojho voľného času,

- rôznymi formami zoznamujeme žiaka s profesiami a tým cielene ujasňujeme predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a voľbe ich ďalšieho štúdia,
- zapájame žiakov do tvorby projektov,
- vyžadujeme od žiakov zhodnotenie vlastnej práce a práce spolužiakov, podávanie návrhov na zlepšenie vlastnej či spolužiakovej práce,
- využívame hranie rolí, diskusiu, skupinovú prácu, pokusy a experimenty,
- kvalitne odvedenú prácu vždy pochválime, dôsledne vedieme žiakov k dodržiavaniu stanovených pravidiel, ochrane zdravia a k plneniu si povinností.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti

- podporujeme kreativitu žiakov, rozvíjame jeho schopnosť zmeniť myšlienky na skutky,
- učíme žiakov plánovať a organizovať si svoju prácu,
- starších žiakov poverujeme vedením, starostlivosťou nad mladšími spolužiakmi,
- oceňujeme kreativitu a iniciatívnosť žiakov,
- formujeme v žiakovi schopnosť postaviť sa za správnu vec, zastat' sa slabších spolužiakov,
- prácou v tímoch podporujeme schopnosť žiakov viesť a organizovať kolektív, určovať silné a slabé stránky jednotlivých členov tímu, metódou analýzy spoločnej práce preberať osobnú zodpovednosť za výsledky spoločného diela,
- činnosťou triedneho parlamentu podporujeme iniciatívnosť a kreativitu pri organizovaní akcií školského a triedneho charakteru,
- pri získavaní informácií vedieme žiakov k účelnému využívaniu času a narábaniu so zdrojmi.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- podporujeme účasť žiakov v súťažiach umeleckého zamerania,
- účasťou na výstavách, divadelných predstaveniach a koncertoch formujeme v žiakoch umelecké hodnoty, schopnosť vnímania národnej kultúry a vnímať rozdiely kultúry iných národov,
- vlastnou tvorivosťou učíme žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky,
- podporujeme rozvoj umeleckej kreatívnosti žiakov,
- prostredníctvom akademií, kultúrnych vystúpení, prezentujeme umeleckú tvorivosť našich žiakov,
- exkurziami na pamätné miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, obce rozširujeme vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme hrdosť voči národným dejinám.

2.6 Organizačné formy a metódy

Uplatňujeme:

- pamäťové učenie - získanie určitého množstva vedomostí
- skupinové vyučovanie - vzájomná pomoc
- projektové vyučovanie - nutnosť spolupráce
- seminárne práce - vyhľadávanie informácií a ich spracovanie

- bádateľské práce - pokusy a experimenty
- exkurzie - overenie získaných vedomostí v praxi
- športové súťaže - morálno-vôľové vlastnosti
- predmetové súťaže - overenie si vedomostí
- besedy - získavanie nových poznatkov
- školský časopis - spolupráca v tíme, prezentácia školy pre verejnosť

Podporujeme výučbu pomocou **didaktickej techniky**, IKT, **seminárov**, **diskusí**, individuálnych a tímových **projektov**, dlhodobých samostatných prác, **prezentácií**, **praktickej výučby**. Podporujeme u žiakov vytváranie vlastného **hodnotového** systému.

Na vyučovaní striedame rôzne **formy práce**: individuálne, hromadné, skupinové vyučovanie, práca v tíme, praktické aktivity a cvičenia, terénne pozorovania, exkurzie, vychádzky, prednášky, besedy, kurzy, využívame rôznorodé **metódy**: situačnú, inscenačnú, brainstorming, problémové vyučovanie, heuristický rozhovor, riadený rozhovor, besedu, diskusia, projektové vyučovanie, demonštráciu, samostatnú prácu, výklad, vysvetľovanie, pozorovanie, prezentácia výsledkov, kooperácia. Škola každoročne organizuje **exkurzie** s rôznym zameraním do okolitých regiónov, navštevujeme **múzeá, galérie, výchovné koncerty**.

Dôraz je kladený na samostatnosť a zodpovednosť žiakov za učenie. V oblasti rozumovej výchovy je našim cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, sebahodnotenie, sociálne cítenie, aktivitu.

Orientujeme sa na pozitívne **hodnotenie** žiakov, najmä slaboprospeievajúcich, pre zvýšenie vnútornej motivácie. Podporujeme sebahodnotenie žiakov.

Všímame si **talent** žiakov a snažíme sa ho rozvíjať. Nadaní žiaci sa zapájajú do predmetových olympiád, športových, literárnych, recitačných a speváckych súťaží. Všímame si žiakov so **slabšími vyučovacími výsledkami**, snažíme sa u nich hľadať a podporovať ich individuálne schopnosti, v prípade potreby im zabezpečujeme odbornú starostlivosť.

2.7 SWOT analýza

Silné stránky

Ľudský potenciál

- Ochota vzdelávať sa, ochota ku zmenám, kreatívni ľudia
- Menší počet pedagógov (všetci sa poznajú, vedia si

Slabé stránky

Ľudský potenciál

- Malý kolektív- malá možnosť delegovať alebo rozdeliť úlohy
- Veľké nároky na administratívu vedenia

vyjst' v ústrety a pomôcť si)

- Dobrá vzájomná komunikácia, spolupráca
- Dobrá klíma školy, kladný vzťah žiakov ku škole,
- Ochota pracovať i nad rámec bežných povinností
- Organizovanie spoločenských akcií a súťaží pre žiakov aj rodičov aj verejnosť
- Manuálna, estetická, pohybová, jazyková, hudobná a infromatická zručnosť učiteľov ZŠaMŠ
- Osobná zainteresovanosť na úspechu školy ako celku
- Kvalita práce ekonomického úseku (PaM; učtáreň)
- Pomoc a účasť bývalých žiakov školy na podujatiach organizovaných školou
- Maximálne zanietenie, vysoké ambície RŠ, veľké pracovné nasadenie kolektívu

Materiálne vybavenie

- Vybavenie najmodernejšou audio- technikou,
- Moderné UP a názorný materiál
- Estetická výzdoba školy a tried
- Čisté prostredie- ekologické kúrenie
- Školské ihrisko s brámkami a košmi
- Dostatok potrebného výtvarného materiálu
- Najmodernejšie softvéry na IT
- Dobré vybavenie publikáciami a možnosť navštevovať žiacku, aj učiteľskú knižnicu
- Možnosť stravovania v škole
- Podávanie teplých obedov žiakom v HN
- Kvalitné spotrebiče na uľahčenie práce
- Vybavenie kuchyne veľkokapacitnými sporákmi a panvicami

Pedagogický proces

- Rešpektovanie vymedzených pravidiel v rámci triedy
- Škola „rodinného typu“ – učitelia poznajú žiakov a oslovujú menom
- Dobrá klíma školy - dôvera, bezpečné prostredie pre žiakov
- Využívanie inovácií vo vyučovacom procese
- Traja vyučujúci cudzieho jazyka
- Podpora žiakov v čítaní s porozumením
- Zlepšenie komunikácie v materinskom jazyku, vzostupný trend v rétorike žiakov
- Podpora tvorivosti žiakov a humanistický prístup
- Integrácia žiakov so ŠVVP a využitie asistenta učiteľa pri práci s tými žiakmi
- Veľké množstvo záujmových krúžkov
- Rozvoj autoevalvácie- sebahodnotenia žiakov
- Zavedenie a využívanie IT do vyučovania
- Účasť žiakov na súťažiach s úspechmi

školy, malý pedagogický zbor

- Neustály tlak na ďalšie vzdelávanie, absencia učiteľov na vyučovaní
- Byrokratická zaťaženosť škôl, (GDPR, IVP pre začlenených, vyšetrenia v CPPP,)
- Nevyhnutná pomoc učiteľov RŠ v byrokratickom tlaku vzhľadom na absenciu zástupcu RŠ a tiež úseku ekonóma školy(spoločný školský úrad Lipany)
- Ekonomický úsek sídliači v Lipanoch – sťažená dostupnosť.
- Chýbajúci pedagogickí asistenti učiteľa, vzhľadom na početnú skupinu detí so ŠVVP
- Nemožnosť zahrnúť do stavu pracovníkov IT špecialistu(financie)

Materiálne vybavenie

- V škole sa nenachádza telocvičňa
- Priestorové vybavenie školy je obmedzené
- Zrekonštruované triedy(PC učebňa a šatňa),
- Nedostatočne využitá terasa v MŠ
- Stiesnené podmienky v školskej jedálni

Pedagogický proces

- Obťažné vzdelávanie viacerých členov Pg. kolektívu / zastupovanie/
- Množstvo neospravedlnených hodín u rómskych žiakov, ťažká komunikácia s niektorými rodičmi
- Absencia prípravy rómskych detí na školu v predškolskom zariadení
- Nárast žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, prispôbovanie procesu ich schopnostiam
- Nárast zapísaných prvákov bez komunikačných schopností(detí zo SZP)
- Nárast žiakov s rečovými poruchami.
- Vzostupný trend a nárast žiakov so ŠVVP.
- Nevyhovujúce podmienky na dištančné vzdelávanie v rámci karanténnych opatrení žiakov so SZP.
- Obavy rodičov z komunity SZP z možnej nákazy, obmedzená dochádzka detí na vyučovanie

- Dobrá komunikácia s terénnymi pracovníčkami a rodičmi žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia
- Netradičný zápis do I. ročníka
- Previazanosť MŠ a ZŠ – uľahčený prechod do I. ročníka
- Odpoľudňajúca činnosť zabezpečená v ŠKD
- Záujem žiakov o svoju bývalú školu

Ostatné faktory

- Prezentácia školy, budovanie pozitívneho image
- Podiel školy na akciách obce
- Webová stránka, akcie pre občanov, účasť na súťažiach,
- Tradície školy
- Veľmi dobrá spolupráca s MŠ,
- Spolupráca so školami v okolí
- Spolupráca s terénnymi a sociálnymi pracovníkmi obce.

Príležitosti

- Spolupráca so vzdelávacími inštitúciami
- Získanie finančných dotácií z grantových projektov
- Finančné zabezpečenie zo strany zriaďovateľa
- Väčšia zainteresovanosť rodičov na chode školy
- Spolupráca so špeciálnym pedagógom a s pedagogicko - psychologickou poradňou
- Spolupráca s bývalými žiakmi našej školy- teraz už dospelými ľuďmi
- Ochrana a starostlivosť o životné a pracovné prostredie všetkých žiakov a zamestnancov
- Nové smery vo vzdelávaní – dôraz na inovácie a zvyšovanie kompetencií žiakov

Ostatné faktory

- Skreslené predstavy niektorých rodičov o zmenách v obsahu vzdelávania v škole
- Nedostatočná komunikácia školy s niektorými rodičmi
- Vylúčenie málotriednych škôl z projektov na získanie financií na dobudovanie a skvalitnenie školského prostredia.

Ohrozenia

- Kríza morálnych hodnôt
- Preťažovanie pedagógov zapájaním sa do aj netypických projektov v snahe udržať si žiakov na škole
- Neustále zmeny, nové vyhlášky a pokyny
- Nemožnosť presadiť projekty na získanie financií na obnovu vybavenia ŠJ, modernizácie školy, vzhľadom na veľkosť školy
- Nedôverčivý postoj verejnosti k vidieckým školám

2.8 Zabezpečenie výučby pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

Základná škola, ktorá vzdeláva žiakov so zdravotným znevýhodnením spolu s ostatnými žiakmi školy, vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a v spolupráci so školským podporným tímom. Škola zabezpečí najmä:

• odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so zariadením poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou;

• vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý upravuje jednotlivé časti školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, najmä obsah, metódy, formy alebo spôsoby hodnotenia a spoluprácu so zákonným zástupcom a pedagogickými a/alebo odbornými

zamestnancami;

- uplatňovanie špecifických foriem komunikácie (slovenský posunkový jazyk, Braillovo písmo), alternatívnej a augmentatívnej komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie;
- využívanie rôznych odporúčaných foriem špecifickej pedagogickej a odbornej podpory a intervencie, ktoré podľa individuálnych potrieb žiaka môžu (ale nemusia) zahŕňať aj využívanie disponibilných hodín na výučbu špecifických vyučovacích predmetov¹⁹ a/alebo na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiak vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu;
- vyučovanie za pomoci ďalšieho pedagogického alebo odborného zamestnanca, individuálne alebo v skupinách na vyučovaní, prednostne v triede spolu s ostatnými žiakmi alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom;
- možnosť učiteľom flexibilne prispôsobiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi so zdravotným znevýhodnením, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Individuálny vzdelávací program žiaka so zdravotným znevýhodnením vypracováva v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu nie je potrebné doslovne postupovať podľa vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, keďže rozmanitosť potrieb a charakteristík žiakov s jedným druhom zdravotného znevýhodnenia je veľmi veľká. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka.

V špeciálnych triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a v školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (špeciálnych školách) sa žiaci vzdelávajú podľa vzdelávacích programov pre žiakov podľa druhu zdravotného znevýhodnenia²⁰:

~~Ak vzdelávací program pre žiakov so zdravotným znevýhodnením nezodpovedá charakteru konkrétnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Individuálny vzdelávací program zohľadňuje maximálny vzdelávací potenciál konkrétneho žiaka.~~

Škola je otvorená žiakom so zdravotným postihnutím, zdravotným znevýhodnením, sociálnym znevýhodnením i žiakom talentovaným a žiakom s mimoriadnym nadaním. Triedny učiteľ zisťuje vzdelávacie potreby žiakov a v spolupráci s poradenským zariadením zaisťuje odbornú diagnostiku. Na základe diagnostiky sa konzultujú plánujú a využívajú vhodné metódy a organizačné postupy výučby. Žiaci so zdravotným postihnutím i žiaci mimoriadne nadaní sú integrovaní v rámci bežných tried. Triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom a SZŠ v Lipanoch a ďalší pedagogickí pracovníci v spolupráci so zákonnými zástupcami žiaka vytvárajú a realizujú IVP. Pri jeho tvorbe a realizácii sa riadi závermi posudku poradenského pracoviska. Štruktúra IVP vychádza z platnej právnej úpravy, je doplnená v prípade potreby dohodou o forme podielu žiaka a spolupráce so zákonnými zástupcami.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka

2.9 Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie

. Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je vytvorenie podnetného a podporného prostredia pre efektívne vzdelávanie, aby bol zabezpečený ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov zo SZP škola v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a v spolupráci so školským podporným tímom zabezpečí najmä:

- prispôsobenie metód a foriem vzdelávania podľa individuálneho prístupu tak, aby boli žiaci podporení a motivovaní sa efektívne vzdelávať;
- včasné riešenie ťažkostí vo vzdelávaní, využívanie podpory pedagogického asistenta a iné dostupné možnosti podpory pedagogických a odborných zamestnancov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov s ohľadom na ich pokračujúce vzdelávanie, pôsobenie na trhu práce a praktický život;
- prípravu aktivít, v ktorých môžu žiaci prejsť a uplatniť svoje záujmy, silné stránky a schopnosti;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia;
- v prípade odlišného materinského jazyka žiaka škola v obsahu a metódach vyučovania individuálne zohľadní mieru jeho znalostí vyučovacieho jazyka.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky vyučovacie predmety) v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Ak má žiak zo SZP zároveň odlišný materinský jazyk a potrebu podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka navštevovanej školy, škola to zohľadní vo vyučovaní a podľa potreby aj v individuálnom vzdelávacom programe daného žiaka.

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie,

hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností

Uskutočňuje sa:

- v škole v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy; pričom niektoré (pre neho problémové) vyučovacie predmety môže žiak absolvovať v rámci individuálneho vzdelávacieho programu,
- v škole v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania vytvárame žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- znižujeme počet žiakov v bežnej triede, čím sa zvýši efektívnosť práce, umožní sa vyššia miera individuálneho prístupu k žiakovi,
- vytvárame atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí,
- zohľadňujeme atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia národnostných menšín
- realizujeme programy orientované na zlepšenie spolupráce rodičov rómskych detí so základnou školou,
- zabezpečujeme systém doučovacích aktivít pre zaostávajúce rómske deti
- vytvárame alternatívne učebné osnovy, ktoré bude môcť škola použiť pri prispôbovaní obsahu výučby rómskych detí zo sociálne znevýhodneného prostredia (redukcia obsahu, praktickejšia orientácia, učenie zážitkovou metódou, alternatívne formy vzdelávania),
- implementujeme ako súčasť školského vzdelávacieho programu vzdelávacie programy multikultúrnej výchovy a výchovy proti predsudkom.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho sociálne znevýhodneného prostredia na výchovno-vzdelávací proces,
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie doplnkových učebných pomôcok,
- zabezpečenie servisu odborníkov – asistenta učiteľa, špeciálneho pedagóga, psychológa a iných špecialistov.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú na individuálnej báze tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom,

asistentom učiteľa, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

Individuálny výchovno-vzdelávací program možno v priebehu školského roka spresňovať formou časovo-tematických plánov. Podľa aktuálneho vývinu nadania žiaka možno program priebežne meniť a upravovať.

V individuálnom výchovno-vzdelávacom programe nadaného žiaka s ďalšími špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (nadaného žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo nadaného žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia) musia byť zohľadnené aj tieto potreby a program má okrem rozvoja nadania zabezpečiť aj kompenzáciu nedostatkov žiaka.

Žiaci s MP sú začlenení ako integrovaní žiaci s vlastným IVP

3 Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

3.1 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Tab.1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre ŠVP pre 1. stupeň základnej školy

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA JAZYK NÁRODNOSTNEJ MENŠINY A LITERATÚRA maďarský, nemecký, rómsky, ukrajinský, ruský, rusínsky CUDZÍ JAZYK úroveň A1 – anglický, nemecký, ruský, francúzsky, španielsky, taliansky
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA ³ PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA VLASTIVEDA pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a doplnok pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO: cirkev bratská, Evanjelická cirkev a. v., Katolícka cirkev, Pravoslávna cirkev, Reformovaná kresťanská cirkev
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE

UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a doplnok pre školy s vyučovacím jazykom národnostnejmenšiny VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

3.1.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do troch skupín, a to **vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzí jazyk.**

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

3.1.2 Matematika a práca s informáciami

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámia s možnosťami kreslenia, trénovania počítania, písania a ďalšími

najtypickejšími druhmi aplikácií.

3.1.3 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom výučby umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplyvajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky⁴ prostredníctvom jej prírodovednej časti.

3.1.4 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorú žiakov rozvíja aj procesúálnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen vlastivedy, ale aj prvouky (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho

prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

3.1.5 Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale účinne podporuje pochopenie a zvnútorňovanie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinnej voliteľných vyučovacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo, je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

3.1.6 Človek a svet práce

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce.

Do vzdelávacej oblasti patrí vyučovací predmet pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu

práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

3.1.7 Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodene a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

3.1.8 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využiteľných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

3.2 Prierezové témy

Rýchlo sa mení realita súčasnej globalizovanej spoločnosti, s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov⁵ alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Dopravná výchova – výchovak bezpečnosti v cestnej premávke a Ochrana života a zdravia.**

3.2.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene

rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

- **Cieľ:** Rozvíjať osobnostné a sociálne kompetencie žiakov.
- **Úloha:** Rozvíjať sebareflexiu, sebaúctu, sebadôveru, zodpovednosť, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, robiť prevenciu sociálno-patologických javov v škole.
- **Aktivity školy:** besedy s psychológom, rozhovory simulácie, zážitkové učenie, exkurzie, výlety, aktivity zamerané na zdravý životný štýl, okružný beh – Mama, oco – nefajči!, vlastná tvorba v slovenskom jazyku, Mesiac úcty k starším – slávnostná akadémia, spolupráca a podiel na stretnutiach so seniormi z JDS Rožkovany, výchovné koncerty, prevencia sociálno-patologických javov, besedy a relácie s náboženskou tematikou, beseda so spisovateľom, Deň narcisov – beseda.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

3.2.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup

pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

3.2.3 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah domácom zvieratám a pod.

Cieľ: Rozvíjať pozitívny vzťah žiaka k životnému prostrediu a vytvoriť vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

Úlohy:

1. Schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi.
2. Poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta.
3. Schopnosť pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.
4. Poskytovať vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu.
5. Rozvíjať spoluprácu v pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni.
6. Pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu.

7. Vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská.
8. Schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce.
9. Vnímať život ako najvyššiu hodnotu.
10. Pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti.
11. Posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu.
12. Podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby.
13. Posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia.
14. Schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu.
15. Prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu.
16. Komunikovať o problémoch životného prostredia, vyjadrovať, racionálne obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská.
17. Podnecovať aktivitu, tvorivosť, toleranciu, ústretovosť a ohľaduplnosť vo vzťahu k prostrediu.
18. Rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.
19. Angažovať sa v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia.
20. Poznávanie rastlín a živočíchov v regióne.
21. Skúmanie rozmanitosti rastlinných a živočíšnych druhov.
22. Uvedomiť si podmienky života a možnosti ich ohrozovania.
23. Negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky.
24. Význam lesa pre človeka.
25. Odlesňovanie – hlavná príčina zvetrávania pôdy.
26. Ochrana pôdy.
27. Základné zložky životného prostredia – vzduch, voda, pôda.
28. Význam ovzdušia pre živé organizmy.
29. Znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava, domácnosť), negatívny vplyv znečisťovania na životné prostredie a zdravie ľudí.
30. Význam vody pre život na Zemi.
31. Každé ročné obdobie má svoje čaro.
32. Zvieratá priateľmi človeka.
33. Poznať chránené zvieratá a hmyz.

34. Poznať príčin dobrej úrody.

Aktivity školy: Všetky aktivity sa realizujú v rámci environmentálnych projektov, do ktorých je škola zapojená. Projekty školy. (Jesenné slávnosti, Zber druhotných surovín, Tekvicová slávnosť, Deň jablka, Dni Zeme, Čistenie obecného potoka, Svetový deň životného prostredia, triedenie odpadu výtvarná súťaž - Zelený svet a Európa v škole, ekohliadky.)

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

3.2.4 Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom **Mediálnej výchovy** je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického

a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľ: Vedieť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty na vytvorenie si vlastného názoru za účelom osobnostného profesionálneho rastu jednotlivca.

posudzovať nimi šírené posolstvá, objavovať v nich hodnotné – pozitívne, uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy, vedieť analyzovať, hodnotiť, komunikovať, vedieť vytvoriť si svoj

názor.

Aktivity školy: besedy, rozhlasové relácie, práca s mediálnymi nosičmi – zážitkové učenie, tvorba projektov, prezentácie, návštevy kín a divadiel, dramatizácie s náboženskou tematikou,

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

3.2.5 Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznašanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii **Multikultúrnej výchovy** sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrnerozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

3.2.6 Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma **Regionálna výchova a ľudová kultúra** úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra⁶ má potenciál byť

súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu⁷. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľ: Poznať rozličné tradičné a nové kultúry a subkultúry a rozvíjať toleranciu, rešpekt a prosociálne správanie vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.

Úloha: Naučiť sa poznať svoju kultúru a iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokázať s jeho príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Dať žiakom podnet pre zažitie mnohorakosti sveta a podnecovať u nich záujem. Riešiť konflikty pokojnou cestou, spolupracovať v bezpečnom prostredí.

Aktivity školy: koncerty, výchovné programy, besedy, literárna tvorba, zážitkové učenie, Beseda o živote v Afrike, Východná kultúra a život v Číne a Svetový deň proti rasizmu a antisemitizmu – rozhlasová relácia, Kvíz ľudských práv, Noc s Andersenom, a iné aktivity

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

3.2.7 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom **Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke** je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Dopravná výchova je v našej škole prierezovou témou a súčasťou predmetu Mladý záchranár v 3. a 4.ročníku.

Cieľ: Osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke ako chodec, cyklista, cestujúci.

Úlohy: Pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke, naučiť ich základné pravidlá

cestnej premávky, dopravné značky, techniku chôdze a jazdy na bicykli v praktickom živote, poznať význam dobrého technického stavu a údržby vozidla pre bezpečnú jazdu, pochopiť dopravu ako riadený systém, vedieť vyhodnocovať situáciu na základe pozorovania, formovať morálnu a právnu zodpovednosť.

Aktivity školy: Cvičenie v prírode, Didaktické hry, – účelové cvičenie, zážitkové učenie na dopravnom ihrisku v spolupráci s MŠ, účasť na súťaži „Na bicykli bezpečne“, výtvarná súťaž s tematikou dopravy, besedy s policajtm, exkurzie, výlety,

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

3.2.8 Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy **Ochrana života a zdravia** je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľ: Vedieť zvládnuť situáciu vzniknutú vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami.

Úloha: Pripraviť jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode poznávať prostredie. Naučiť žiakov zvládnuť nevhodné podmienky vzniknuté pôsobením cudzej moci. Formovať vzťah k ochrane svojho zdravia a zdravia iných, naučiť žiakov poskytnúť prvú pomoc, mať dobrú telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu, zvládnuť psychickú

záťaž náročných životných situácií.

Aktivity školy: súťaže – zdravotné a CO, zážitkové učenie v prírode, besedy, jeseň, jar, cvičenia v prírode, práca v športových krúžkoch, zdravotnícke okienko, kontrola čistoty tried, Deň zdravej výživy, Deň duševného zdravia, okružný beh, športová olympiáda a iné.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

3.2.9 Finančná gramotnosť

I. Človek vo sfére peňazí

Posúdenie významu trvalých hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

1. Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia. Žiak je schopný:

- pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty
- opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb

2. Pochopiť vzťah ľudská práca peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou. Žiak je schopný:

- zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti – rozlíšiť na príkladoch zo svojho okolia, čo znamená byť bohatý alebo chudobný

3. Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne. Žiak je schopný:

- uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec).

II. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

1. Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia. Žiak je schopný:

- uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov

2. Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov. Žiak je schopný:

- uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný, opísať zdroje finančných informácií.

3. Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ. Žiak je schopný:

- navrhnúť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.
- Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov. Žiak je schopný:
- zoradiť osobné želania/potreby podľa dôležitosti, stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

5. Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach. Žiak je schopný:

- uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie dostať k nepovolaným osobám,
- opísať možné dôsledky odhalenia vybraných osobných informácií.

6. Stručne zhrnúť základné princípy spotrebiteľov. Žiak je schopný:

- uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch
- jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

III. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb príjem a práca porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

1. Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby. Žiak je schopný:

- pomenovať osobné a rodinné potreby.

2. Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti. Žiak je schopný:

- opísať vzťah povolanie zamestnanie, vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote vo všeobecnosti.

3. Identifikovať zdroje osobných príjmov. Žiak je schopný:

- opísať svoju predstavu, čo sú osobné príjmy človeka

IV. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

1. Vypracovať osobný finančný plán. Žiak je schopný:

- roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti

2. Popísať spôsob používania rôznych metód platenia. Žiak je schopný:

- opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia, vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

3. Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe. Žiak je schopný:

- porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch
- uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.

4. Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu. Žiak je schopný:

- opísať na jednoduchých príkladoch význam vzájomnej pomoci acharitatívnych aktivít.

Žiak je schopný:

- porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec
- opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec

3. Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov. Žiak je schopný:

- vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách

V. Sporenie a investovanie aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

1. Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite. Žiak je schopný:

- opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť

2. Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov. Žiak je schopný:

- uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu (zamerať sa aj na nemateriálnu stránku)

Predmety, do ktorých je možné finančnú gramotnosť priamo začleniť:

1. ročník

Matematika - Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 20

Etická výchova - Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch (chrániť si veci svoje i iných)

2. ročník

Slovenský jazyk a literatúra - Prosba želanie, Tvorba otázok žiadosť o informáciu, Rozhovor

Matematika - Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100

Vlastiveda - Rodina, Obec

Prírodoveda - Zdroje vody

Etická výchova - Iniciatíva vo vzťahu k iným (riešenie problémov navádzanie na klamstvo, podvádzanie, kradnutie, ohováranie, ...)

3. ročník

Slovenský jazyk a literatúra - Reklama, Diskusia názor, Vyjadrenie vlastnej túžby, Inzerát,

Porekadlo, Príslovie, Ľudové rozprávky

Matematika - Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie 5

Prírodoveda – Dôsledky znečistenia rôznych vodných zdrojov

Vlastiveda - Slovensko

Výtvarná výchova - Reliéf (mince)

Etická výchova - Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov, Riešenie konfliktov - výchova k zmierlivosti, Pomoc, darovanie, delenie sa

4. ročník

Slovenský jazyk a literatúra - Diskusia, Názor

Matematika - Násobenie a delenie v obore násobilky, Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Prírodoveda - Zdroje elektrickej energie, Význam elektrickej energie pre človeka

Pracovné vyučovanie - Papier a kartón, Elektrický obvod, Zdroje elektrickej energie

Výtvarná výchova - Podnety rôznych oblastí poznávania sveta

Etická výchova - Reálne a zobrazené vzory, Rozvoj tvorivosti a iniciatívy

Informatická výchova - Informácie okolo nás (prezentovanie výsledkov vlastnej práce),

Komunikácia prostredníctvom IKT (ochrana osobných údajov, vyhľadávanie informácií) Finančné vzdelávanie je možné realizovať aj v rámci školského klubu detí v spoločenskovednej oblasti.

4 ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN pre 1. 2. 3. 4.ročník

1. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	9	
	Cudzí jazyk	2	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	
	Informatika	0	
Človek a príroda	PRVOUKA	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		22	

2. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8	
	Cudzí jazyk	2	

Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	
	Matematika	1	
	Informatická výchova	0	
Človek a príroda	Prvouka	2	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		23	

3.ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	7	
	Bádateľské čítanie	1	
	Prvý cudzí jazyk	3	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	
	Matematika	1	
	Informatika	1	
Človek a príroda	Prírodoveda	1	
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		25	

4. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	7	
	Prvý cudzí jazyk - anglický jazyk	3	
Matematika a práca	Matematika	4	
	Matematika	1	
	Informatická výchova	1	
Človek a príroda	Prírodoveda	2	
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	2	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		26	

2. ročník začlenení

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	8	
	Prvý cudzí jazyk - anglický jazyk	0	
Matematika a práca	Matematika	4	
	Matematika	1	
	Informatická výchova	0	
Človek a príroda	Vecné učenie	1	
	Vecné učenie	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	2	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		23	

3. ročník začlenení

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	8	
	Prvý cudzí jazyk - anglický jazyk	0	
Matematika a práca	Matematika	4	
	Matematika	1	

	Informatická výchova	0	
Človek a príroda	Vecné učenie	1	
	Vecné učenie	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	3	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		24	

4. ročník začlenení

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	7	
	Slovenský jazyk	2	
	Prvý cudzí jazyk - anglický jazyk	0	
Matematika a práca	Matematika	4	
	Matematika	1	
	Informatická výchova	1	
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	2	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		26	

4.1 Poznámky k učebnému plánu a všeobecné legislatívne pravidlá

- 1 Vyučovanie sa začína o 7,50 hod.
- 2 Vyučovacia hodina trvá 45 minút; nemožno ju bezdôvodne predlžovať ani skracovať.
- 3 Prvé dve hodiny a tiež posledné (spravidla výchovné predmety) sa môžu vyučovať v bloku s hygienickou prestávkou podľa potreby.
- 4 Počet vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a predmetoch ustanovujú učebné plány školského vzdelávacieho programu.
- 5 Proces výchovy a vzdelávania v škole sa uskutočňuje podľa rozvrhu hodín. Rozvrh hodín je zverejnený v každej triede príslušného ročníka a na internetovej stránke školy.
- 6 V prvom ročníku sa vyučuje najviac trikrát v týždni v jednom slede päť vyučovacích hodín, v druhom ročníku v jednom slede päť vyučovacích hodín, v treťom ročníku a vo štvrtom ročníku v jednom slede najviac dvakrát v týždni šesť vyučovacích hodín,
- 7 Pri prestupe žiaka škola zistí, podľa akého školského vzdelávacieho programu sa žiak vzdelával na predchádzajúcej škole a zabezpečí zosúladenie jeho vedomostí, zručností a postojov so svojím vlastným vzdelávacím programom spravidla v priebehu jedného roka.
- 8 Malé prestávky sú desaťminútové. Po 2. vyučovacej hodine je 20-minútová prestávka určená na desiatu. Žiaci sa počas veľkej prestávky zdržiavajú na školskom dvore, alebo za nepriaznivého počasia v triede.
- 9 V triedach prvého ročníka až štvrtého ročníka vyučuje všetky predmety spravidla triedny učiteľ. Škola má vytvorené podmienky a kvalifikovaných učiteľov špecialistov na výchovy, anglický jazyk, čím sa dopĺňa skrátený úväzok riaditeľa školy, ktorý je spravidla aj triednym učiteľom
- 10 Počet skupín a počet žiakov v skupine sa určuje podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce.
- 11 Na vyučovanie predmetu náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho

istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, spájame do skupín aj žiakov rozličných ročníkov.

- 12 Predmety náboženská a etická výchova sa počas celého štúdia vyučujú ako voliteľné predmety. Ak si žiak vyberie predmet, navštevuje ho bez zmeny počas celého školského roka.
- 13 Predmety náboženská a etická výchova sa neklasifikujú. Na vysvedčení a v katalógu sa uvedie „absolvoval/absolvovala“.
- 14 Ako prvý cudzí jazyk sa vyučuje „Anglický jazyk“ od I. ročníka
- 15 Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 17.
- 16 Cudzie jazyky sa vyučujú v učebni, kde je interaktívna tabuľa a dataprojektor, , CD prehrávač a nainštalovaný príslušný softvér.
- 17 Na vyučovanie predmetov informatika a informatická výchova možno triedu rozdeliť na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu **najviac 17 žiakov**.
- 18 Predmety informatická výchova sa vyučujú v odbornej **učebni, kde je 17 žiackych počítačov, tablety a nainštalovaný príslušný softvér..**
- 19 Telesná výchova sa v prvom až štvrtom ročníku vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne. Najvyšší počet žiakov v skupine je 25. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov rozličných ročníkov.
- 20 Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl je učivo „Ochrana života a zdravia“. Obsah učiva sa realizuje účelovými cvičeniami 1-krát ročne pre 1. stupeň. Učivo má dve zložky – teoretická príprava a cvičenie v teréne.
- 21 Škola môže organizovať s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka školské výlety, exkurzie a školy v prírode, ktoré podľa návrhov triednych učiteľov sú zaradené do plánu práce školy. Pred uskutočnením výletu, exkurzie a výcvikov zodpovedný učiteľ napíše záznam o organizácii a poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia. Pre žiakov, ktorí sa na uvedených aktivitách nezúčastnia, je zabezpečené náhradné vyučovanie.
- 22 Pre žiakov prvého ročníka až štvrtého ročníka sa v školskom roku môže organizovať jeden jednodňový výlet,
- 23 Škola môže organizovať ako súčasť vyučovania exkurzie. Miesto a čas exkurzie vychádzajú z požiadaviek učebných osnov školského vzdelávacieho programu. Žiaci jedného ročníka sa môžu v školskom roku zúčastniť najviac na troch exkurziách trvajúcich viac ako štyri vyučovacie hodiny.
- 24 Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je výchova zameraná na ochranu zdravia, spoločnosti a prírody, a to vo vybraných predmetoch, ako aj pri účelových cvičeniach, didaktických hrách a záujmovej činnosti.
- 25 Náklady spojené s plaveckým výcvikom a lyžiarskym výcvikom, výletom, exkurziou, školou v prírode hradí pomernou časťou žiakovi jeho zákonný zástupca a časť CVČ./v tomto školskom roku, príspevok MŠ SR.
- 26 Škola môže v súlade so školským vzdelávacím programom a učebným plánom organizovať výchovno-vzdelávací proces v škole v prírode na území Slovenskej republiky a v zahraničí.
- 27 Pred vyučovaním, počas vyučovania, počas prestávok, v školskej jedálni, po vyučovaní, pri náhlej nevoľnosti alebo pri úraze, počas všetkých aktivít organizovaných školou alebo školským zariadením vykonáva nad žiakmi dozor poverený pedagogický zamestnanec podľa pracovného poriadku pedagogických zamestnancov. Schválený rozvrh dozorov je zverejnený v budove školy na viditeľnom mieste

Organizácia:

Náboženská výchova rímsko katolícka sa vyučuje vo všetkých 4 ročníkoch,

5 UČEBNÉ OSNOVY

Tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Obsahujú

1. Charakteristiku predmetu - jeho význam v obsahu vzdelávania.
2. Rozvíjajúce ciele, spôsobilosti, predmetové vychádzajú z kľúčových spôsobilostí.
3. Témy, prostredníctvom, ktorých rozvíjame kompetencie, obsah, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi.
4. Požiadavky na výstup.
5. Metódy a formy práce - stratégie vyučovania.
6. Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod..
7. Hodnotenie predmetu. Súčasťou UO je Vnútna smernica 05/15 na klasifikáciu jednotlivých predmetov.

Zoznam príloh - školských učebných osnov:

PRÍLOHY: 5.1 UO Slovenský jazyk a literatúra

5.1.1 UO Hravá Slovenčina

5.2 UO Anglický jazyk

5.3 UO Matematika

5.4 UO Náboženská výchova

5.5 UO Prvouka

5.6 UO Výtvarná výchova

5.7 UO Hudobná výchova

5.8 UO Telesná a športová výchova

5.9 UO Etická výchova

Dodatok č. 7

k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 a číslom 2015-5129/5980:2-10A0 s platnosťou od 1. 9. 2015

*„Opatrenia na odstránenie alebo minimalizáciu dôsledkov mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v školách v školskom roku 2019/2020
a na zosúladenie znenia štátnych vzdelávacích programov so znením školského zákona.“*

SCHVÁLILO

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 29. 6. 2020 pod číslom 2020/13534:1–A2110 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy s vyučováním jazykom slovenským, základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a základné školy s vyučováním jazyka národnostnej menšiny s platnosťou od 1. 9. 2020

Zohľadňujúc potreby žiakov v súvislosti s prerušením školského vyučovania v školách v školskom roku 2019/2020 (ďalej len „mimoriadna situácia“) Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) podľa § 6 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“):

1. Vydáva upravené vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí pre 1.-3. ročník základných škôl (ďalej len „upravené vzdelávacie štandardy“) uvedené v prílohách 1.–8. za týchto podmienok:
 - a) Upravené vzdelávacie štandardy je možné využiť na vzdelávanie žiakov, ktorí boli žiakmi 1. a 2. ročníka ZŠ v školskom roku 2019/2020, a to až do ukončenia 3. ročníka;
 - b) Upravené vzdelávacie štandardy vymedzujú povinný obsah výchovy a vzdelávania v základných školách podľa § 6 ods. 1 školského zákona. Sú vzdelávacími štandardmi na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu podľa § 9 ods. 1 školského zákona. Upravené ciele a obsah sú súhrnné pre 1.-3. ročník, nie pre každý ročník zvlášť. Rozdelenie cieľova obsah vzdelávania do ročníkov určí podľa § 9 ods. 5 školského zákona škola tak, aby umožnila žiakom čo najlepšie nadobudnúť potrebné vedomosti a zručnosti s ohľadom na dôsledky mimoriadnej situácie v školskom roku 2019/2020; metodickú pomoc poskytne školám Štátny pedagogický ústav;
 - c) Vzdelávacie štandardy vyučovacích predmetov Štátneho vzdelávacieho programu schválené dňa 6.2.2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0, v znení neskorších dodatkov t.j. doterajšie štandardy sú **naďalej platné. Škola má možnosť si pre každú vzdelávaciu oblasť jednotlivo vybrať, či bude postupovať podľa doterajších štandardov, alebo podľa upravených vzdelávacích štandardov.** Prípadné rozhodnutie postupovať podľa upravených vzdelávacích štandardov sa zaznačí v školskom vzdelávacom programe.
2. V ŠVP v bode 5 „Vzdelávacie štandardy“ **sa vypúšťa** veta:
„Vzdelávacie štandardy vymedzujú požiadavky, ktoré majú žiaci splniť v rámci konkrétneho časového intervalu – ročníka, stupňa.“
a na začiatok bodu 5 „Vzdelávacie štandardy“ **sa vkladajú** tieto vety:
„Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Na ich základe škola vo svojom školskom vzdelávacom programe vypracuje učebné osnovy, ktoré vymedzujú výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov podľa učebného plánu školy. Rozdelenie štandardov do ročníkov v štátnom vzdelávacom programe má charakter odporúčania, škola ich do ročníkov rozdelí tak, aby ich rozsah zodpovedal časovej dotácii podľa učebného plánu školy. Škola pri tvorbe učebných osnov dodržiava zásadu veku primeranosti a zásadu logickej nadväznosti obsahu vzdelávania. Učebnými osnovami povinného vyučovacieho predmetu, ktorého časová dotácia sa v učebnom pláne nezvyšuje alebo sa zvyšuje bez rozšírenia obsahu, môžu byť vzdelávacie štandardy.“
3. V ŠVP v bode 12 „Zásady a podmienky na vypracovanie školských vzdelávacích programov“ **sa vkladajú** odseky s obmedzenou časovou platnosťou do 31.8.2021:
„V učebných osnovách školského vzdelávacieho programu pre žiakov, ktorí boli v školskom roku 2019/2020 žiakmi 3.a 4. ročníka základnej školy je možné časť štandardov určených v ŠVP pre 4. ročník presunúť do 5. ročníka. Takýto presun odsúhlasí pedagogická rada kedykoľvek v priebehu školského roka 2020/2021 a zaznamená sa v školskom vzdelávacom programe ako zmena platná pre jeden školský rok.“

Dodatok č. 11

ktorým sa mení a zosúladzuje so znením školského zákona a vyhlášky o základnej škole

1 ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE – 1. stupeň základnej školy schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0

s platnosťou od 1. 9. 2015

NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE – 2. stupeň základnej školy schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0

s platnosťou od 1. 9. 2015

RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY k štátnym vzdelávacím programom

pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským, pre ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a pre ZŠ s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny

SCHVÁLILO

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 18. 7. 2022 pod číslom 2022/10162:2-A2140 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie s účinnosťou **od 1. septembra 2022.**

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR podľa § 6 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“)

1 Vzdelávacie štandardy:

a) Vydáva vzdelávacie štandard vyučovacieho predmetu *slovenský jazyk a literatúra* pre primárne vzdelávanie – 1. stupeň ZŠ, ktorým **sa mení** vzdelávacie štandard schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 pre základné školy, v ktorom bolo vo vzdelávacom štandarde pre 2. ročník vyňaté učivo o neúplnej vete (Príloha č. 1).

b) Zrušuje sa vzdelávacie štandard vyučovacieho predmetu *náboženská výchova/náboženstvo* – *Katolícka cirkev*, ktorý bol súčasťou Dodatku č. 7 schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 29. 6. 2020 pod číslom 2020/13534:1–A2110. Školy, ktoré využívajú Dodatok č. 7 na zmiernenie dopadov pandémie postupujú pri vyučovaní predmetu *náboženská výchova/náboženstvo –Katolícka cirkev* podľa vzdelávacích štandardov platných od 1. 9. 2015.

2 V štátnom vzdelávacom programe (ďalej ŠVP):

2.1 V ŠVP pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie **sa vkladajú** časti:

a) „Vyučovací jazyk

Výchova a vzdelávanie podľa tohto predmetu sa uskutočňuje v slovenskom jazyku alebo v jazyku národnostnej menšiny¹.“

b) „Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov²

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka³. Počas ich adaptačného obdobia v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka sa pri ich hodnotení a klasifikácii odporúča postupovať podľa zákona a metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy⁴.“

2.2 V ŠVP pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie **sa nahrádza**:

a) „Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami“ časťou „Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania⁵“ s textom uvedeným v Prílohe č. 2;

b) názov časti „Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania“ názvom „Ciele výchovy a vzdelávania“.

2.3 V ŠVP pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie **sa zrušujú** časti: „Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie“, „Povinné personálne zabezpečenie“, „Povinné materiálo- technické a priestorové zabezpečenie“, „Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní“ a „Zásady a podmienky na vypracovanie školských vzdelávacích programov“.

2.4 V ŠVP pre primárne vzdelávanie **sa vkladá**:

a) „Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa na prvom stupni základnej školy organizuje dennou formou.

Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

¹ § 12 zákona č. 245/2008 Z. z.

² § 146 zákona č. 245/2008 Z. z.

³ § 10, ods. 12 zákona č. 596/2003 Z. z.

⁴ § 55, ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.; čl. 11 Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy v znení metodického pokynu č. 40/2021

⁵ § 2, § 94 – 95 a § 103 – 108 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečeného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.“

b) „Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka

Primárne vzdelávanie poskytuje základy všeobecného vzdelania, osvojenie si elementárnej gramotnosti a kompetencií nevyhnutných pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami. Primárne vzdelávanie – prvý stupeň základnej školy tvorí

1. – 4. ročník základnej školy.“

c) “Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov v národnostných školách a národnostných triedach

Výchovno-vzdelávacia činnosť na primánom stupni vzdelávania národnostných škôl (prvý stupeň základnej školy) sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity žiakov patriacich k národnostným menšinám. Výchova a vzdelávanie v jazyku národnostnej menšiny sa zaručuje v národnostných školách a národnostných triedach.

Jedným z najdôležitejších prostriedkov dosiahnutia týchto cieľov je vyučovanie jazyka a literatúry národnostnej menšiny a vyučovanie vzdelávacích oblastí a predmetov v jazyku národnostnej menšiny. Vyučovací predmet jazyka národnostnej menšiny a literatúra je povinným vyučovacím predmetom.

Osobitosťami výchovy a vzdelávania v národnostných školách sú:

- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu *jazyk národnostnej menšiny a literatúra*,
- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu *slovenský jazyk a literatúra* v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie alebo vyučovacieho predmetu *slovenský jazyk a slovenská literatúra*, ktorý sa vyučuje metódami a formami výchovy a vzdelávania ako cudzí jazyk,
- vyučovanie povinných vyučovacích predmetov *vlastiveda a hudobná výchova*⁶
- používanie edukačných publikácií, určených pre národnostné školy a triedy, ktoré sú v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania,
- vedenie pedagogickej dokumentácie školy dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a jazyku príslušnej národnostnej menšiny⁷.“

2.5 V ŠVP pre nižšie stredné vzdelávanie sa vkladá:

a) „Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa na druhom stupni základnej školy organizuje dennou formou.

Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

⁶ Dodatok č. 6 k štátnemu vzdelávaciemu programu pre primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy (2015): *Dodatok k vzdelávacím štandardom pre vyučovacie predmety vlastiveda a hudobná výchova v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny – 1. stupeň základnej školy* – schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky s platnosťou od 1. 9. 2020,

⁷ Rozsah pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie, ktorá sa vedie dvojjazyčne určí vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 21/2022 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii.

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečeného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov; v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.“

b) „Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka“

Nižšie stredné vzdelávanie zabezpečuje rozvoj osobného potenciálu každého žiaka, jeho spôsobilostí, zručností a vedomostí potrebných v osobnom i občianskom živote a pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiakov v súlade s etickými hodnotami. Nižšie stredné vzdelávanie – druhý stupeň základnej školy tvorí 5. – 9. ročník.“

c) “Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov v národnostných školách a národnostných triedach

Výchovno-vzdelávacia činnosť na nižšom strednom stupni vzdelávania národnostných škôl (druhý stupeň základnej školy) sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity žiakov patriacich k národnostným menšinám. Výchova a vzdelávanie v jazyku národnostnej menšiny sa zaručuje v národnostných školách a národnostných triedach.

Jedným z najdôležitejších prostriedkov dosiahnutia týchto cieľov je vyučovanie jazyka a literatúry národnostnej menšiny a vyučovanie vzdelávacích oblastí a predmetov v jazyku národnostnej menšiny. Vyučovacím predmetom jazyka národnostnej menšiny a literatúra je povinným vyučovacím predmetom.

Osobitosťami výchovy a vzdelávania v národnostných školách sú:

- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu *jazyk národnostnej menšiny a literatúra*,
- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu *slovenský jazyk a literatúra* v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie alebo vyučovacieho predmetu *slovenský jazyk a slovenská literatúra*, ktorý sa vyučuje metódami a formami výchovy a vzdelávania ako cudzí jazyk,
- vyučovanie povinných vyučovacích predmetov *dejepis a hudobná výchova* ⁸
- používanie edukačných publikácií, určených pre národnostné školy a triedy, ktoré sú v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania,
- vedenie pedagogickej dokumentácie školy dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a jazyku príslušnej národnostnej menšiny⁹.“

3. V Rámcovom učebnom pláne (ďalej len „RUP“) pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským:

a) Poznámka č. 1 znie: „Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce¹⁰.

b) Zrušuje sa poznámka č. 6.

c) Vkladá sa poznámka č. 12, ktorá znie: „Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania¹¹, pričom musí byť zachovaná minimálna celková časová dotácia, ktorá je pri časovej dotácii jedna hodina týždenne 33 hodín ročne.“

4. RUP pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny **v znení** podľa Prílohy č. 3.
5. RUP pre školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny **v znení** podľa Prílohy č. 4.

